

# Obsah

Slovo úvodem (Jana Mynářová) . . . . .	15
I. Sumerské písemnictví (Petr Charvát) . . . . .	17
1. Literární texty . . . . .	21
1.1 Mýty . . . . .	21
1.1.1 Enlil . . . . .	21
1.1.2 Enki . . . . .	22
1.1.3 Inanna . . . . .	24
1.1.4 Nanna či Sín . . . . .	27
1.1.5 Ninurta . . . . .	27
1.1.6 Dumuzi . . . . .	29
1.1.7 Svatba boha Martua . . . . .	30
1.1.8 Potopa světa . . . . .	31
1.1.9 Původ lidské civilizace . . . . .	31
1.2 Eposy . . . . .	32
1.2.1 Enmerkar . . . . .	32
1.2.2 Lugalbanda . . . . .	33
1.2.3 Gilgameš . . . . .	33
1.2.4 Etana . . . . .	36
1.3 Hymny/královské hymny . . . . .	36
1.4 Biografické a autobiografické texty, fiktivní královské autobiografie . . . . .	39
1.5 Historiografické texty . . . . .	41
1.6 Mudroslovné texty/naučení . . . . .	42
1.7 Narativní texty . . . . .	43
1.8 Kosmologie . . . . .	44
1.9 Modlitby . . . . .	46
1.10 Literární proroctví . . . . .	46
1.11 Přísloví . . . . .	47
1.12 Milostná poezie . . . . .	47

1.13 Humoristické skladby . . . . .	49
1.14 Bajky . . . . .	50
1.15 Spory . . . . .	51
1.16 Dialogy . . . . .	51
1.17 Jiné . . . . .	51
2. Kultické texty . . . . .	52
2.1 (Přechodové) rituály . . . . .	52
2.2 Zaříkání . . . . .	53
2.3 Divinační texty, věšty, omina . . . . .	55
2.4 Nářky a elegie . . . . .	55
2.5 Magicko-terapeutické texty . . . . .	56
3. Právní texty . . . . .	57
3.1 Zákoníky . . . . .	57
3.2 Záznamy soudních jednání . . . . .	58
3.3 Mezinárodní právo . . . . .	59
3.4 Majetkové právo . . . . .	60
3.5 Občanské právo . . . . .	60
3.6 Hraniční kameny . . . . .	60
4. Korespondence . . . . .	61
4.1 Vnitropolitická korespondence . . . . .	61
4.2 Soukromá korespondence . . . . .	62
5. Hospodářské záznamy . . . . .	63
5.1 Nábožensko-hospodářské (?) texty . . . . .	63
5.2 Jiné . . . . .	64
6. Referenční příručky . . . . .	65
6.1 Lexikální soupisy . . . . .	65
6.2 Genealogické soupisy . . . . .	66
6.3 Tematické soupisy (zoologické, botanické, geologické, seznamy theonym) . . . . .	67
6.4 Matematické soupisy . . . . .	68
6.5 Ominální repetitoria . . . . .	69
6.6 Medicínská repetitoria . . . . .	70
6.7 Školní texty . . . . .	70
6.8 Jiné . . . . .	71
7. Ostatní nápisy . . . . .	71
7.1 Komemorativní (monumentální) nápisy . . . . .	71
7.1.1 Královské edikty a proklamace . . . . .	71
7.1.2 Anály . . . . .	72

7.2 Dedikační nápisy . . . . .	73
7.3 Funerální nápis/y/epitafy . . . . .	73
7.4 Stavební nápis/y . . . . .	73
7.5 Votivní nápis/y . . . . .	74
7.6 Pečetitka, razítka a otisky . . . . .	75
7.7 Nápis/y na závaží . . . . .	75
 II. Akkadské písemnictví (Jana Mynářová) . . . . .	77
1. Literární texty . . . . .	81
1.1 Mýty a eposy . . . . .	82
1.2 Hymny, žalmy a modlitby . . . . .	99
1.3 Biografické a autobiografické texty, fiktivní královské autobiografie . . . . .	106
1.4 Historiografické texty . . . . .	109
1.5 Mudroslovné texty . . . . .	113
1.6 Humoristické skladby, bajky, pořekadla a přísloví . . . . .	117
1.7 Literární proroctví . . . . .	122
1.8 Milostná poezie . . . . .	124
2. Kultické texty . . . . .	126
2.1 Rituály a zaříkání, magicko-terapeutické texty . . . . .	126
2.2 Omina, věštiny a divinační texty . . . . .	130
3. Právní texty . . . . .	134
3.1 Zákoniky . . . . .	137
3.2 (Královské) výnosy . . . . .	140
3.3 Záznamy ze soudních jednání . . . . .	142
3.4 Mezinárodní právo . . . . .	143
3.5 Právo majetkové, manželské a dědické . . . . .	148
3.6 Trestní právo . . . . .	151
3.7 Tzv. <i>kudurru</i> . . . . .	151
4. Korespondence . . . . .	152
4.1 Vnitropolitická, hospodářskosprávní, náboženskosprávní, soukromá a diplomatická korespondence . . . . .	152
4.2. Literární dopisy a dopisy bohům . . . . .	165
5. Hospodářské a administrativní záznamy . . . . .	165
6. Referenční příručky . . . . .	168
6.1 Lexikální a tematické soupisy . . . . .	168
6.2 Královské seznamy . . . . .	170
6.3 Matematické soupisy . . . . .	171

6.4 Medicínská repetitoria . . . . .	173
6.5 Školní texty . . . . .	175
6.6 Astronomie. . . . .	175
7. Ostatní nápisy . . . . .	177
7.1 Komemorativní nápisy – dedikační, stavební a votivní nápisy . .	177
7.2 Funerální nápisy . . . . .	178
7.3 Pečetitka, razítka a otisky . . . . .	179
7.4 Nápisy na závaží . . . . .	180
 III. Urartejské písemnictví (Lukáš Pecha) . . . . .	181
1. Hospodářsko-správní korespondence . . . . .	182
2. Hospodářské záznamy . . . . .	182
3. Ostatní nápisy . . . . .	183
3.1 Komemorativní (monumentální) nápisy: anály . . . . .	183
3.2 Dedikační nápisy. . . . .	186
3.3 Votivní nápisy . . . . .	186
3.4 Stavební nápisy . . . . .	187
3.5 Nápisy na pečetidlech . . . . .	187
3.6 Ostatní . . . . .	187
 IV. Eblajské písemnictví (Pavel Čech) . . . . .	188
1. Mezinárodní právo a korespondence . . . . .	189
2. Hymny . . . . .	194
3. Narativní texty . . . . .	195
4. Přechodové rituály . . . . .	195
5. Zaříkání. . . . .	197
6. Divinace . . . . .	199
7. Hospodářské záznamy . . . . .	200
8. Lexikální soupisy. . . . .	200
9. Tematické soupisy . . . . .	201
10. Genealogické soupisy . . . . .	202
11. Matematické soupisy, medicínská repetitoria . . . . .	203
 V. Churritské písemnictví (Jana Mynářová – Dalibor Antalík) . . . . .	205
1. Jazyk . . . . .	205
2. Geografický a chronologický přehled churritského písemnictví . .	207
3. Souborné vydání churritského písemnictví. . . . .	217
4. Typy písemnosti . . . . .	218

4.1. Archivária . . . . .	218
4.1.1 Encyklopedická literatura . . . . .	218
4.1.2 Náboženská literatura . . . . .	220
4.1.3 Korespondence . . . . .	234
4.2 Ostatní nápisy . . . . .	237
4.2.1 Stavební nápisy . . . . .	237
4.2.2 Nápisy na pečetních válečcích . . . . .	237
 VI. Ugaritské písemnictví (Pavel Čech) . . . . .	239
1. Literární texty . . . . .	246
1.1 Mýty . . . . .	246
1.2 Eposy . . . . .	251
1.3 Hymny/královské hymny . . . . .	253
1.4 Modlitby . . . . .	254
1.5 Adorační texty . . . . .	254
2. Kultické texty . . . . .	255
2.1 Přechodové rituály . . . . .	256
2.2 Divinační texty, věštby, omina . . . . .	257
2.3 Zaříkání . . . . .	257
2.4 Myticko-terapeutické texty . . . . .	259
2.5 Bohoslužebné ordines . . . . .	260
3. Právní texty . . . . .	261
4. Korespondence . . . . .	262
5. „Věda“ . . . . .	264
5.1 Ominální repetitoria . . . . .	265
5.2 Medicínská repetitoria . . . . .	265
5.3 Školní texty . . . . .	265
 VII. Kanaánské písemnictví do konce 2. tisíciletí př. Kr. (Pavel Čech) . . . . .	270
1. Mýty . . . . .	273
2. Zaříkání . . . . .	274
3. Dediční nápisy, votivní nápisy, graffiti a ostraka . . . . .	276
 VIII. Kanaánské písemnictví jižní Levanty v 10.–4. stol. př. Kr. (Jan Dušek) . . . . .	282
1. Hebrejské epigrafické písemnictví . . . . .	283
1.1 Epigrafická hebrejština, písmo, materiál a zpracování . . . . .	283
1.2 Izrael . . . . .	286

1.2.1 Archiválie . . . . .	287
1.2.2 Ostatní nápisy . . . . .	287
1.3 Judsko . . . . .	289
1.3.1 Archiválie . . . . .	290
1.3.2 Ostatní nápisy . . . . .	293
2. Ammónské písemnictví . . . . .	298
3. Moábské písemnictví . . . . .	302
4. Edómské písemnictví . . . . .	307
5. Pelištejské písemnictví . . . . .	310
 IX. Foinické písemnictví (Dalibor Antalík) . . . . .	317
1. Jazyk . . . . .	318
2. Písmo . . . . .	319
3. Geografický a chronologický přehled dochovaných inskripcí . . . . .	321
3.1 Foinikie . . . . .	322
3.2 Kypr . . . . .	327
3.3 Malá Asie . . . . .	329
3.4 Mezopotámie . . . . .	330
3.5 Palestina . . . . .	331
3.6 Egypt . . . . .	333
3.7 Středomoří . . . . .	335
4. Souborné edice a antologie epigrafického materiálu . . . . .	339
5. Typy inskripcí . . . . .	342
5.1 Komemorativní nápisy . . . . .	343
5.1.1 Stavební nápisy . . . . .	344
5.2 Právní edikty a administrativní vyhlášky . . . . .	346
5.3 Dedikační nápisy . . . . .	347
5.3.1 Votivní nápisy . . . . .	348
5.4 Funerální nápisy . . . . .	348
5.5 Magické nápisy . . . . .	350
5.6 Identifikační nápisy . . . . .	352
5.7 Graffiti . . . . .	352
5.8 Písarská cvičení . . . . .	353
5.9 Účetní záznamy a administrativní poznámky . . . . .	353
5.10 Korespondence . . . . .	354
6. Literární druhy . . . . .	355
6.1 Próza . . . . .	355
6.1.1 Slohové postupy . . . . .	356

6.1.2 Slohové útvary . . . . .	357
6.2 Poezie . . . . .	359
6.3 Drama (byť neexistovalo) . . . . .	360
7. Nedochovaná archivália . . . . .	360
7.1 Posvátné texty . . . . .	361
7.2 Profánní texty . . . . .	363
 X. Starý zákon (Petr Sláma) . . . . .	366
1. Terminologické ujasnění . . . . .	366
1.1. Biblická hebrejština . . . . .	367
1.2. Biblická aramejština . . . . .	370
2. Tradiční rozdělení židovské bible a důležité okruhy textu . . . . .	372
2.1. Tóra . . . . .	372
2.1.1. Genesis . . . . .	372
2.1.2. Od Exodu po Numeri . . . . .	373
2.1.3. Deuteronomium . . . . .	374
2.2. Proroci . . . . .	375
2.2.1. Přední proroci . . . . .	376
2.2.2. Zadní proroci . . . . .	378
2.3. Spisy . . . . .	380
3. Důležité hypotézy vzniku bible . . . . .	382
3.1. Hypotézy pramenů . . . . .	383
3.2. Ústní tradice . . . . .	386
3.3. Podněty ke spojení . . . . .	391
4. Kanonickou cestou . . . . .	394
 XI. Aramejské písemnictví (Jan Dušek) . . . . .	396
1. Aramejština . . . . .	396
2. Stará aramejština . . . . .	398
3. Říšská aramejština . . . . .	403
3.1 Novoasyrská a Novobabylónská říše . . . . .	403
3.2 Perská říše . . . . .	405
3.2.1 Archiválie . . . . .	406
3.2.2 Ostatní nápisy . . . . .	412
 XII. Chetitské písemnictví (Šárka Velhartická) . . . . .	418
1. Mýty a eposy . . . . .	426
2. Hymny a modlitby . . . . .	443

3. Biografické a autobiografické texty, fiktivní královské autobiografie a historiografické texty . . . . .	448
4. Kultické texty . . . . .	458
5. Divinační texty, věštby, omina . . . . .	465
5.1 Orákula . . . . .	467
5.2 Omina . . . . .	470
6. Právní texty . . . . .	471
7. Korespondence . . . . .	477
7.1 Zahraničněpolitická (diplomatická) korespondence . . . . .	478
7.2 Vnitropolitická korespondence . . . . .	478
7.3 Hospodářskosprávní korespondence . . . . .	479
7.4 Soukromá korespondence . . . . .	479
 XIII. Luvijské písemnictví (Pavel Čech) . . . . .	481
1. Texty v klínopisné luvijštině . . . . .	485
1.1 Rituály . . . . .	485
1.2 Korespondence . . . . .	486
1.3 Referenční příručky – jiné . . . . .	486
2. Texty v hieroglyfické luvijštině . . . . .	486
2.1 Korespondence a hospodářské záznamy . . . . .	487
2.2 Ostatní nápisy . . . . .	487
2.3 Pečetě . . . . .	491
 XIV. Jazyky Anatolie 1. tis. př. Kr. (Jan Bičovský) . . . . .	492
1. Lýkština . . . . .	495
2. Lýdština . . . . .	498
3. Kárština . . . . .	500
4. Sidetština a pisidština . . . . .	502
5. Frýžština . . . . .	503
 XV. Íránské písemnictví (Ľubomír Novák) . . . . .	506
1. Písemnictví staroelamské . . . . .	506
1.1 Staroelamský jazyk . . . . .	506
1.2 Staroelamské literární památky . . . . .	507
1.2.1 Hospodářské záznamy . . . . .	507
1.2.2 Komemorativní (monumentální) nápisy . . . . .	508
2. Elamské písemnictví . . . . .	508
2.1 Elamský jazyk . . . . .	508

2.2 Elamské literární památky . . . . .	509
2.2.1 Zahraničněpolitická (diplomatická) korespondence . . . . .	510
2.2.2 Hospodářskosprávní korespondence . . . . .	510
2.2.3 Hospodářské záznamy . . . . .	510
2.2.4 Komemorativní (monumentální) nápisy . . . . .	511
3. Písemnictví staroperské . . . . .	512
3.1 Staroperský jazyk . . . . .	513
3.2 Staroperské literární památky . . . . .	516
3.2.1 Komemorativní (monumentální) nápisy . . . . .	518
3.2.2 Královské edikty a proklamace . . . . .	522
3.2.3 Funerální nápisy/epitafy . . . . .	523
3.2.4 Stavební nápisy . . . . .	523
3.2.5 Pečetítka, razítka a otisky . . . . .	524
3.2.6 Nápisy na závaží . . . . .	524
3.2.7 Jiné . . . . .	525
4. Avesta . . . . .	526
4.1 Jazyk Avesty . . . . .	529
4.2 Literární památky Avesty . . . . .	531
4.2.1 Modlitby . . . . .	533
4.2.2 Kultické texty . . . . .	534
4.2.3 Lexikální soupisy . . . . .	539
<b>XVI. Písemnictví Arabského poloostrova od počátků do asi 3. stol. př. Kr.</b>	
(Petr Zemánek) . . . . .	540
1. Jižní Arábie . . . . .	540
2. Pouštní oblasti . . . . .	545
<b>XVII. Egyptské písemnictví (Jana Mynářová)</b> . . . . .	551
1. Literární texty . . . . .	558
1.1 Náboženské a mytologické texty . . . . .	559
1.2 Kosmologie a kosmogonie . . . . .	568
1.3 Hymny, královské hymny a adorační skladby . . . . .	569
1.4 Biografické a autobiografické texty . . . . .	573
1.5 Historiografické texty . . . . .	575
1.6 Mudroslovné texty a proroctví . . . . .	579
1.7 Narativní texty . . . . .	592
1.8 Přísloví . . . . .	609
1.9 Milostná poezie . . . . .	610

1.10 <i>Písne harjeníků</i> . . . . .	612
1.11 Humoristické skladby a bajky . . . . .	612
1.12 Pseudoepigrafa . . . . .	613
2. Magickonáboženské a kultické texty . . . . .	614
2.1 (Přechodové) rituály . . . . .	614
2.2 Zaříkání . . . . .	616
2.3 Divinační texty, věštby, omina . . . . .	617
3. Právní texty . . . . .	618
3.1 Zákoníky . . . . .	618
3.2 Záznamy soudních jednání . . . . .	620
3.3 Mezinárodní právo . . . . .	623
3.4 Majetkové právo, občanské právo, trestní právo apod. . . . .	624
4. Korespondence . . . . .	625
4.1 Zahraničněpolitická (diplomatická) korespondence . . . . .	628
4.2 Vnitropolitická, hospodářskosprávní, náboženskosprávní a soukromá korespondence . . . . .	632
5. Hospodářské záznamy . . . . .	640
6. Referenční příručky, vědecké a magické texty . . . . .	644
6.1 Lexikální soupisy (onomastika) . . . . .	645
6.2 Matematické texty . . . . .	646
6.3 Lékařské texty . . . . .	649
6.4 Školní texty . . . . .	651
6.5 Astronomické a astrologické texty . . . . .	653
7. Ostatní nápisy . . . . .	654
7.1 Graffiti, ostraka, stavební nápisy, značky na nádobách . . . . .	655
7.2 Amulety . . . . .	658
7.3 Pečetítka, razítka a otisky . . . . .	659
Seznam zkratek . . . . .	661
Použitá literatura . . . . .	665
Rejstřík pramenů . . . . .	805
Ediční poznámka . . . . .	829